

Asia: VN/31974/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Tasa-arvovaltuutettu pitää hyvänä asiana, että hallituksen esityksessä on nostettu esille tasa-arvoon liittyviä asioita kuten perhevapaiden käytön vaikutusta kotoutumishjelman keston, maahanmuuttajataustaisten naisten kohtaamia työllisyysongelmia ja kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajataustaisten vanhempien tavoittamista työllisyysnäkökulmasta.

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

-

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

-

Yleiset kommentit kunnan kotoutumishjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

-

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

-

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

-

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

-

Valtion korvaukset (8 luku)

-

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

-

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

-

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

Hallituksen esityksessä on arvioitu sukupuolivaikutuksia. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvolaista annetun lain eli tasa-arvolain (607/1986) 4 §:n mukaan viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan naisten ja miesten tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Sukupuolivaikutusten arviointi tarkoittaa sitä, että toimenpiteen, poliittisen päätöksen tai lainsäädännön vaikutuksia arvioidaan etukäteen mahdollisten sukupuolivaikutusten kannalta. Tavoitteena on ehkäistä suku-puolten kannalta ei-toivotut vaikutukset ja edistää tasa-arvoa. Arvioinnin perusteella voidaan tehdä korjaavia ehdotuksia syrjinnän ja ei-haluttujen vaikutusten vähentämiseksi, tasa-arvon edistämiseksi ja tasa-arvon esteiden poistamiseksi. Myös raskauden ja perhevapaiden käytön vaikutukset on otettava arvioinnissa huomioon. Sukupuolivaikutusten arviointia tehtäessä on huomioitava, että ihmisten asemaan vaikuttavat sukupuolen kanssa samanaikaisesti useat eri taustatekijät, kuten esimerkiksi maahanmuuttajatausta, ikä ja sosioekonominen asema.

Tasa-arvovaltuutettu muistuttaa tasa-arvolain 6 c §:n mukaisesta velvoitteesta, jonka mukaan viranomaisten tulee ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Sukupuolinäkökulman tulee siis pitää sisällään myös sukupuolen moninaisuus. Tasa-arvovaltuutettu toteaa, ettei sukupuolivaikutusten arviointia koskevassa osiossa ole huomioitu sukupuolen moninaisuutta.

Tasa-arvovaltuutettu pitää hyvänä asiana, että perhevapaiden käyttö on huomioitu siten, että kotoutumisohjelman kestossa voidaan joustaa. Sukupuolivaikutusten arviointia koskevassa luvussa korostetaan maahanmuuttajataustaisten naisten työllisyysvaikeuksia. Tasa-arvovaltuutettu toteaa, että tasa-arvoa edistetään myös siten, että maahanmuuttajataustaisia miehiä kannustetaan käyttämään perhevapaita, jotta maahanmuuttajataustaiset naiset pääsevät osallistumaan kotoutuskoulutuksiin tai käymään töissä.

Tupi Eeva
Tasa-arvovaltuutetun toimisto

